

Sygn. akt III Ca 753/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 sierpnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Hupa-Dębska

Sędzia SO Gabriela Sobczyk (spr.)

SO Marcin Rak

Protokolant Paulina Kozioł

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2015 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. B.

przeciwko (...) Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu w W.

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 26 stycznia 2015 r., sygn. akt VIII C 610/13

1. oddała apelację;
2. nie obciąża powódki kosztami postępowania odwoławczego;
3. przyznaje adwokatowi P. K. od Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w. Z. kwotę 369 (trzysta sześćdziesiąt dziewięć) złotych, w tym kwotę 69 (sześćdziesiąt dziewięć) złotych podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu powódce w postępowaniu odwoławczym.

SSO Marcin Rak SSO Magdalena Hupa-Dębska SSO Gabriela Sobczyk

Sygn. akt III Ca 753/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Zabrze oddalił powództwo K. B. przeciwko (...) Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w W. o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności, odstąpił od obciążania powódki kosztami procesu; przyznał adwokatowi P. K. kwotę 738 złotych, w tym podatek VAT w kwocie 138 złotych, tytułem wynagrodzenia za pełnienie obowiązków pełnomocnika z urzędu powódki i wszelką pracę z tym związaną i polecił Oddziałowi Finansowemu Sądu Rejonowego w. Z. wypłacić adwokatowi P. K. tę kwotę z sum budżetowych.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że żądanie powódki dotyczyło nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 30 lipca 2012r., VI Nc-e1112792/12 Sądu Rejonowego w Lublinie, a żądanie to powódka opierała na zarzucie przedawnienia wskazując, że wierzytelność objęta tytułem jest przedawniona.

Pozwany wniósł w sprawie o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. wskazał na treść art. 125§1kc.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 30 lipca 2012r. Sąd Rejonowy w Lublinie w sprawie VI Nc-e (...) wydał przeciwko powódce nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Podstawę dochodzonego roszczenia stanowiła wierzytelność z umowy kredytowej obsługiwanej przez indywidualny rachunek o nr (...), nabyta przez powoda w drodze cesji. Nakazowi temu nadano klauzulę wykonalności, a Komornik Sądowy wszczął postępowanie egzekucyjne w sprawie KM 82978/12. W momencie wydawania nakazu zapłaty wierzytelność była przedawniona.

Sąd Rejonowy wskazał, że przedmiotem postępowania było ustalenie, czy istnieją podstawy do pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci nakazu zapłaty zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z uwagi na przedawnienie zasądzonego nim roszczenia.

Sąd Rejonowy wskazał, że art. 840§1 pkt1 kpc, podniósł, że powództwo nie może prowadzić do ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy zakończonej prawomocnym lub natychmiast wykonalnym orzeczeniem sądowym. Zasadność roszczenia powódki może być rozpatrywana jedynie na podstawie zdarzeń, które zaistniały po wydaniu orzeczenia sądowego, nie może być oparte na zarzutach poprzedzających wydanie tytułu egzekucyjnego. Powództwo oparte na zaprzeczeniu zdarzeniom na których oparto wydanie klauzuli wykonalności jest dopuszczalne, jeżeli nie występuje powaga rzeczy osądzonej (art. 365§1kpc).

W tych okolicznościach Sąd Rejonowy oddalił powództwo, opierając swe orzeczenie na art. 840§1 pkt1 i 2 kpc. O kosztach postępowania orzekł na podstawie art. 102 kpc. O kosztach pomocy prawnej na wskazanych w uzasadnieniu przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

Sygn. akt III Ca 753/15

Apelację od tego wyroku wniosła powódka, zaskarżając wyrok w części oddalającej powództwo. Zarzucił mu naruszenie prawa materialnego, a to art. 840§1 pkt 2 w zw. z art. 118 kc w zw. z art. 117§2 kc w zw. z art. 5 kc poprzez odmowę pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności pomimo, że tytuł ten został wydany w chwili, gdy roszczenie dochodzone przeciwko powódce było przedawnione, powódka nie zgłaszała zarzutu przedawnienia w toku postępowania rozpoznawczego, ale jej aktualna trudna sytuacja materialna i zdrowotna uzasadnia przyjęcie, że prowadzenie egzekucji w oparciu o ten tytuł wykonawczy stanowić będzie obecnie nadużycie prawa podmiotowego. Zarzuciła też naruszenie prawa materialnego poprzez odmowę uwzględnienia zarzutu przedawnienia mimo istnienia ku temu uzasadnionych podstaw.

Stawiając te zarzuty strona skarżąca wniosła o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa w całości, zasądzenie na rzecz powódki od pozwanego kosztów postępowania apelacyjnego oraz przyznanie kosztów pomocy prawnej świadczonej powódce z urzędu, jednocześnie pełnomocnik z urzędu oświadczył, że nie zostały one uiszczone ani w całości ani w części.

W uzasadnieniu powołała się na uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 14 października 1993r., III CZP 141/93, dotyczący zarzutu potrącenia, wskazując że w jej ocenie zaskarżony wyrok stoi w sprzeczności z argumentacją Sądu Najwyższego powołaną w uzasadnieniu tej uchwały.

Skarżąca stanęła na stanowisku, że zarzut przedawnienia mogła podnieść także w niniejszym postępowaniu. Wskazała, że w jej ocenie uwzględnienie roszczenia nie spowoduje naruszenia powagi rzeczy osądzonej, lecz zmierza jedynie do uniemożliwienia wykonania tytułu wykonawczego, który okazał się zdezaktualizowany.

W ocenie skarżącej zarzut przedawnienia może stanowić podstawę powództwa z art. 840kpc.

Zarzuciła ponadto, że wykonanie prawa poprzez korzystanie z tytułu wykonawczego pomimo przedawnienia roszczenia jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Wskazała, że sama okoliczność, że tytuł dotyczył roszczenia przedawnionego, a powódka jest obecnie w trudnej sytuacji materialnej i zdrowotnej która uniemożliwia jej spłatę roszczenia wobec pozwanego może stanowić podstawę do pobawienia tytułu wykonawczego wykonalności.- w oparciu o art. 5 kc. W tym zakresie powołał się na wyrok Sądu najwyższego z dnia 5 czerwca 2002r., II CKN 943/00.

Pozwany wniósł oddalenie apelacji i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego koszty postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy prawidłowo ocenił okoliczności sprawy i doszedł do prawidłowych wniosków.

Sygn. akt III Ca 753/15

W pierwszej kolejności należy wskazać, że powódka nie skorzystała z możliwości wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty, mimo że nakaz zapłaty był jej doręczony ze stosownym pouczeniem, czego nie kwestionowała. Na skutek tego nakaz zapłaty uprawomocnił się. Nakaz taki z woli ustawodawcy zrównany został z prawomocnym wyrokiem Sądu (art. 504§ 2 kpc). Ma do niego zatem zastosowanie art. 365§1kpc, co słusznie zauważył Sąd Rejonowy. Zgodnie z tym przepisem, orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

Podstawą rozważań w sprawie należy uczynić art. 840§1 pkt 2 kpc, skoro kwestionowany przez powódkę tytuł wykonawczy to nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zaopatrzony w klauzulę wykonalności. Zgodnie z tym przepisem, dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem rozpoznania w sprawie.

Wbrew wywodowi apelacji, podnoszenie w postępowaniu o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności dotyczącego prawomocnego orzeczenia sądu zarzutu dotyczącego przedawnienia zaistniałego przed wydaniem tego orzeczenia godzi w powagę rzeczy osądzonej, ma bowiem na celu zakwestionowanie prawomocnie stwierdzonego obowiązku zapłaty. Jakkolwiek rację ma skarżąca, że podstawą powództwa przeciwegzekucyjnego może być zarzut przedawnienia, jednak w odniesieniu do tytułu wykonawczego w postaci orzeczenia sądu zaopatrzony w klauzulę wykonalności może być on skuteczny jedynie w przypadku, gdy dotyczy przedawnienia zaistniałego po powstaniu tytułu wykonawczego - na podstawie art. 125§1kc w zw. z art. 124§2kc. Zgodnie z art. 125§1kc, roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Należy jednocześnie uwzględnić wynikającą z art.124§2 kc zasadę, że przedawnienie biegnie na nowo po zakończeniu postępowania sądowego dotyczącego danej wierzytelności. Zatem termin przedawnienia roszczenia stwierdzonego prawomocnym orzeczeniem sądu biegnie zgodnie z art. 124§2kpc oraz 125§1kpc od dnia tej prawomocności i wynosi 10 lat. Od czasu zaś prawomocności nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 30 lipca 2012r. objętego roszczeniem powódki termin ten nie upłynął.

Brzmienie art. 117§2 kc prowadzi do wniosku, że skorzystanie z zarzutu przedawnienia jest prawem strony, a nie jej obowiązkiem, nie może być też uwzględniane z urzędu przez Sąd. Zestawienie tego przepisu z art. 365§1kpc prowadzi

do wniosku o ścisłym powiązaniu prawa powołania się na przedawnienie z toczącym się postępowaniem sądowym i o możliwości

Sygn. akt III Ca 753/15

podniesienia zarzutu przedawnienia najpóźniej do czasu prawomocności wyroku (nakazu zapłaty). Zatem niepodniesienie przez powódkę zarzutu przedawnienia odnoszącego się do stanu faktycznego zaistniałego przez wydaniem nakazu zapłaty jest obecnie spóźnione.

Z opisanych przyczyn okoliczności niniejszej sprawy nie przystają do okoliczności sprawy III CZP 141/93, na którą powołała się apelacja, a w której to sprawie Sąd Najwyższy zajmował się potrąceniem, który w formie oświadczenia o potrąceniu może być złożony poza procesem i rodzi skutki materialno prawne (wygaśnięcie zobowiązania). Przedawnienie roszczenia nie prowadzi do wygaśnięcia zobowiązania, ale rodzi prawo dłużnika do obrony tym zarzutem (art. 117§2kc), z którego może, ale nie musi on skorzystać. Nie można zatem uznać, aby pomiędzy tymi sprawami istniała więź pozwalająca na zastosowanie cytowanego w apelacji poglądu.

Nieskuteczne jest też w ocenie Sądu Okręgowego powoływanie się w niniejszej sprawie na art. 5 kc jako podstawę żądania w nawiązaniu do sytuacji materialnej i zdrowotnej powódki. Okoliczności dotyczące jej stanu zdrowia i trudnej sytuacji materialnej nie zostały w sprawie wykazane, w szczególności zaś z materiału sprawy nie wynika, aby okoliczności te zaistniały dopiero po wydaniu tytułu egzekucyjnego. Wręcz odwrotnie, w piśmie powódki z dnia 31.12.2013r. wskazała ona, że choruje ona od lat.

Z powyższych względów w sprawie nie można zatem uznać, aby zaistniały przesłanki z art. 840§1 pkt 1 i 2 kpc do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności. Z tych powodów uznając apelację za niezasadną Sąd Okręgowy oddalił ją na podstawie art. 385kpc.

Jednocześnie sytuacja osobista pozwanej uzasadniała zastosowanie także w postępowaniu odwoławczym art. 102kpc.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej powódcie z urzędu orzeczono na podstawie art. 29 ust.1 ustawy z dnia 26 maja 1982r. prawo o adwokaturze(tekst jedn. Dz.U.2015.615 ze zm.) oraz §13 ust.1 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 3 w zw. z §2 ust.3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013 poz., 461 ze zm.).

SSO Marcin Rak SSO Magdalena Hupa-Dębska SSO Gabriela Sobczyk